

1987, 22. listopadu – Sdělení VONS č. 704 „Razie proti kolektivu mluvčích Charty 77“ o násilném vniknutí policie do bytu Libuše Šilhánové v průběhu schůzky mluvčích a dalších signatářů a stoupců Charty 77, o zadržení účastníků setkání a jejich výsleších zaměřených na připravovanou demonstraci ke Dni lidských práv.

Dne 22. 11. 1987 se v bytě mluvčí Charty 77 Libuše Šilhánové v Praze 3, Jeseniově 105, sešel kolektiv mluvčích Charty 77, jehož se kromě současných a většiny bývalých mluvčích účastnilo i několik dalších signatářů a stoupců Charty 77. Krátce po zahájení jednání, ve 14.45 hodin, vylomili po chvíli zvonění příslušníci Státní bezpečnosti dveře (čímž způsobili hmotnou škodu ve výši cca 700 Kčs), vtrhli do bytu, legimitovali všech 27 přítomných a pod pohrůzkou násilí odvezli 15 z nich k výslechu. Akci velel npor. StB Kmoch, dále byli mezi příslušníky StB rozpoznáni mjr. Nový a Václav Veselý z Hořovic, celé akce se zúčastnilo několik desítek příslušníků SNB. Mluvčí Charty 77 Jan Litomiský a Josef Vohryzek byli převezeni do Bartolomějské ulice, kde byli zadržováni asi 4 hodiny a podrobeni výslechu. Do budovy SNB na náměstí Míru byli převezeni Rudolf Battěk, Václav Benda, Ján Čarnogurský, Stanislav Devátý, Jiří Dienstbier, Jiří Hájek, Bohumír Janát, Ladislav Lis, Václav Malý, Karel Mrázek, Jaroslav Šabata, Petr Uhl a Luboš Vydra. Všichni byli po několik hodin zadržováni, přičemž byli podrobeni výslechům a téměř všichni také nezákonné osobní prohlídce. Stanislav Devátý byl z budovy SNB převezen policejním vozem na nádraží a přinucen odcestovat domů do Gottwaldova. Během cesty i následující den byl sledován.

Výslechy byly zaměřeny na manifestaci za propuštění politických vězňů, kterou údajně připravuje Charta 77 v Praze na 10. 12. 1987, v Mezinárodní den lidských práv. V tento den se již tradičně konají obdobné manifestace v mnoha zemích světa včetně východní Evropy.

Podle čs. zákonů se o povolení manifestace nežadá, pouze se týden předem oznamuje její konání příslušnému národnímu výboru. (Pokud je nám známo, konání této manifestace dosud nebylo takto oznámeno.) Zakázat manifestaci je možno jen tehdy, rušila-li by veřejnou dopravu (tento důvod v daném případě odpadá, protože manifestace se údajně má konat na pěší zóně před Dětským domem) anebo útočila-li by proti základům lidově demokratického zřízení. Během výslechů příslušníci StB protokolárně varovali chartisty, že by se účastí na manifestaci vystavili trestnímu postihu. Současně jim barvitě líčili možné následky, jako rabování obchodů kriminálními živly, krveprolití při spontánní účasti obyvatelstva a argumentovali dokonce tím, že by manifestace mohla ohrozit demokratizační proces, který v Československu údajně probíhá.

Použití ústavního práva na pokojné shromažďování má být tedy již předem kriminalizováno. Vážné ohrožení zákonnosti spatřujeme naopak v tom, že vylomením dveří bytu Libuše Šilhánové, použitím hrozby násilím, odvedením 15 přítomných k výslechu a donucením dalších 11 byt opustit se příslušníci SNB dopustili závažných trestných činů, a to porušování domovní svobody (§ 238 tr. z.), omezování osobní svobody (§ 231 tr. z.), vydírání (§ 235 tr. z.) a zneužívání pravomoci veřejného činitele (§ 158 tr. z.). Toto sdělení současně zasíláme hlavnímu vojenskému prokurátorovi jako oznámení o uvedených trestných činech.

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 16, s. 12–13.